

VAIDA PÕHIKOOLI TEMAATILISE JÄRELEVALVE ÕIEND**I SISSEJUHATAV OSA**

1. Teematilist järelevalvet (edaspidi *järelevalve*) Vaida Põhikoolis (edaspidi *koolis*) teostati Harju maavanema 03.11.2016 korralduse nr 2662-k „Temaatiline järelevalve Vaida Põhikoolis“ alusel.

2. Järelevalve toimus ajavahemikul 21.11–25.11.2016. Järelevalvet kooli õppe- ja kasvatustegevuse üle teostas Harju Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna peainspektor Vaido Niinesalu.

3. Järelevalve käigus vesteldi kooli direktori, õppealajuhataja, eripedagoogi, hariduslike erivajadustega (edaspidi *HEV*) õpilaste õppe koordineerija, õpetajate esindaja, hoolekogu esimehe ja õpilasesinduse presidendiga. Tutvuti kooli dokumentatsiooni ja õppekeskkonnaga, võrreldi koolis olevate dokumentide andmeid tegeliku olukorra ja Eesti Hariduse Infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.

4. Kool on Rae Vallavalitsuse hallatav munitsipaalkool aadressil Vaida tee 15, 75302 Vaida alevik, Rae vald, Harjumaa. Kooli õppekeel on eesti keel. Õpilaste arv 21.11.2016 seisuga oli EHISe andmetel 112. Koolis kohapeal kontrollitud andmetel oli õpilasi samuti 112. Koolis tegutseb 9 tavaklassi, 1 väikeklass ja 1 ühe õpilase õppele keskendatud õppe klass. Kõik õpilased õpivad koolis põhikooli riikliku õppekava (edaspidi *PRÕK*) alusel.

Õppe- ja kasvatustööga seotud töötajaid oli EHISe andmetel koolis 20. Kohapeal kontrollitud andmetel samuti 20.

5. Järelevalve prioriteet 2016/2017. õppeaastal on õpilase individuaalsete vajaduste ja võimete arvestamine õppe- ja kasvatustegevuses. Eesmärk on hinnata, kuidas on igale õpilasele loodud arenguks vajalik eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ning arendav õppe-ja kasvukeskkond.

II OLUKORRA KIRJELDUS JA ANALÜÜS

1. Kaasamine õppekava koostamise protsessis ja valikute võimaldamisel

1.1 Õpilaste, lapsevanemate ja teiste huvirühmade kaasamine õppekava koostamise protsessis

Kooli õppekava on kehtestatud direktori 19.10.2016 käskkirjaga nr 1-2/5 tagasiulatuvalt alates 01.09.2016. Õppekava arutati, analüüsiti ja avaldati arvamust kooli 29.08.2016 õppenõukogu koosolekul (protokoll nr 6/1-5).

Hoolekogu 04.02.2016 koosolekul on tutvunud õppekava muudatustega ja õppekava kohta arvamust avaldatud (protokoll ei ole nummerdatud). Koosolekul arutati kooli visiooni üle, mille kohaselt pööratakse rahvuse, keele ning kultuuri säilimiseks ja arenguks erilist tähelepanu eesti keele õppimisele. Sealhulgas pööratakse suuremat tähelepanu lastele, kellel on mitu kodukeelt. Kooli juhtkonna väitel on õppekavas reguleeritud ka haridusliku erivajaduste õpilaste õppetöö korraldamise alused ning kinnitati, et see võimekus ja võimalused on koolil olemas. Koosolekul osales ka õpilasesinduse esindaja.

Vastavalt õpilasesinduse põhimäärusele juhatab õpilasesinduse koosolekuid kooli huvijuht. Õpilasesinduse 14.10.2016 koosolekul tutvusid õpilasesinduse liikmed kooli õppekava ja selle muudatustega (protokoll nr 1-10/3) Õpilasesinduse arvamus õppekava kohta koosoleku protokollist ei selgunud.

1.2 Õpilastele pakutavate valikainete esitamine kooli õppekavas, sh kooli eripärast tulenevad valikud

PRÕKis pakutavaid valikõppeaineid eraldi ainetundidena koolis ei rakendata. Vestlusest õppealajuhatajaga (21.11.2016 vestluse protokoll nr 3) selgus, et varem oli tunniplaanis ainetunnina informaatika, aga 2016/2017. õppeaastast otsustati hoolekogu ja kooli koostöös informaatikat rakendada lõimitult kõikidesse õppeainetesse. Ka karjääriõpetus on integreeritud erinevatesse ainekavadesse. Koolis töötab osalise koormusega karjäärikoordinaator, kes lähtuvalt oma töökavast koordineerib karjääriõpetust kogu koolis. Selles valdkonnas tehakse tihedat koostööd Põhja-Eesti Rajaleidja keskuse ja Töötukassaga. Sellest õppeaastast käsitletakse karjääriteemasid klassijuhatajatundides.

1.3 Õpilaste ja vanemate soovide ja ettepanekutega arvestamine kooli õppekava koostamisel

Vestlusest kooli õppealajuhatajaga (21.11.2016 vestluse protokoll nr 3) selgus, et vanemate ettepanekul jäeti valikainena tunniplaanist välja informaatikaõpetus ja lõimiti see erinevate õppeainetega. Vestlusest kooli huvijuhiga (22.11.2016 vestluse protokoll nr 5) ja kooli õpilasesinduse presidendiga (22.11.2016 vestluse protokoll nr 9) selgus, et õpilastele on kooli õppekava tutvustatud, aga kooli õppekava koostamisse kaasatud ei ole. Õpilaste soove välja selgitatud ei ole.

1.4 Õpilaste arenguvajaduste ja huvide arvestamine valikute pakkumisel ja õppetöö korraldamisel

Õppealajuhataja väitel (22.11.2016 vestluse protokoll nr 3) kasutatakse PRÕKi tunnijaotusplaanis ettenähtud vaba tunniressurssi eesti keele, vene keele, matemaatika, kehalise kasvatus ja kunstiõpetuse lisatundideks.

Suurt tähelepanu pööratakse koolis võõrkeeleõppele. Inglise ja vene keele õpe toimub keelegruppides. Vene keele õpet alustatakse 5. klassist.

Õppetöös rakendatakse looduõpetuse tundides regulaarselt õuesõpet.

Andekate õpilastega tehakse koolis lisatööd. Konsultatsioonides aidatakse õpilastel valmistuda ainealasteks võistlusteks ja olümpiaadideks. Võimekamad õpilased osalevad Tartu Ülikooli teaduskooli töös. 2016/2017. õppeaastal osaleb teaduskooli töös neli õpilast.

Huviringide töö on tihedalt seotud õppetööga. Õpetajate ja ringijuhtide vahel tehakse koostööd ja lõimitakse erinevaid tegevusi. Koolis on suur poiste ülekaal. Sellest õppeaastast töötab koolis poiste puidutöö ring, kus osaleb 20 õpilast.

Vestlusest huvijuhiga (22.11.2016 vestluse protokoll nr 5) selgus, et 2015/2016. õppeaastal arvestati õpilaste ettepanekutega kontrolltööde graafiku koostamisel. Samal õppeaastal hakati õpilaste ettepanekul korraldama lauamängude ja *Just Dance* vahetunde. Vestlusest kooli õpilasesinduse presidendiga (22.11.2016 vestluse protokoll nr 9) selgus, et õpilasesinduse ettepanekul toimuvad koolis nutitelefoniavad päevad. Õpilasesinduse presidendi sõnul arvestatakse koolis nende tehtud ettepanekutega.

Koolis on loodud kaks nutiseadmevaba tsooni, kus õpilased saavad omavahel vestelda, lugeda ajakirju ja tunda end mugavalt.

Kooli õppekava üldosa koos kõikide ainekavadega on vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (edaspidi *PGS*) § 69 lõikele 1 avalikustatud kooli kodulehel ja paber kandjal kättesaadav kooli raamatukogus.

2. Õpilase arengu toetamine ja valikute võimaldamine loovtöö, õpilasuurimuse või praktilise töö korraldamisel

2.1 Loovtöö korraldus kooli õppekavas

Kooli õppekava lisa 2 käsitleb loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise põhimõtteid. Dokumendis on sõnastatud, et loovtöö tegemine pakub võimetekohast ja huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetab õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitab teha valikuid järgnevatiks õpinguteks. Loovtöö viiakse läbi 8. klassis. Loovtöö teemad pakutakse välja oktoobri esimesel nädalal. Loovtöö tegemise protsess lõpeb töö kaitsmisega maikuus. Loovtöö teema märgitakse põhikooli lõputunnistusele. Loovtöö kaitsmisel osalevad vaatlejatena 7. klassi õpilased. Loovtööd esitatakse paber kandjal ja säilitatakse kooli raamatukogus.

2.2 Loovtöö temaatika valimine ja õpilase eripära ja huvidega arvestamine

Vestlusest kooli õppealajuhatajaga (21.11.2016 vestluse protokoll nr 3) selgus, et loovtöö teemade valikul lähtutakse riiklikus õppekavas väljapakutud teemadest. Arvestatakse ka õpilaste soovidega. Tihti otsivad õpilased ise endale juhendaja. Algusaastatel tehti loovtöid valdavalt individuaalselt, viimasel kahel õppeaastal tehakse tööd gruppides. 2015/2016. õppeaastal korraldas viieliikmeline grupp õpilasi heategevusliku kontserdi Haiba lastekodu toetuseks pealkirjaga „Kui südames on päike“ ja kolmeliikmeline grupp poisse valmistab taaskasutatud materjalidest pillid. 2016/2017. õppeaastal korraldab neljaliikmeline grupp tüdrukuid huvide ja võimetest lähtuvalt korvpallivõistluse ja kolmeliikmeline grupp poisse valmistab lillepostamid, mis jäävad koolile. Loovtööde tegemisel pööravad juhendajad tähelepanu eri õppeainete ja tegevuste lõiminguks. Teemad on kinnitatud ja juhendajad määratud direktori 01.11.2016 käskkirjaga nr 5-3/24.

Loovtööde hindamiseks on loodud viieliikmeline komisjon, kes hindab tööde kaitsmist. Loovtööde kaitsmised on protokollitud ja komisjoni liikmete poolt allkirjastatud (loovtööde kaitsmise protokollid 14.05.2014, 25.05.2015 ja 12.05.2016).

2.3 Loovtööst lähtuv hinnangu andmine õpilase arengule

Loovtöö sisu analüüsitakse lühidalt loovtööde kaitsmise protokollis. Grupitööde puhul tuuakse nimeliselt välja, kes õpilastest kuidas hakkama on saanud (loovtööde kaitsmise protokollid 14.05.2014, 25.05.2015 ja 12.05.2016). Põhjalikum loovtöö hindamine kajastub juhendaja poolt antud hinnangul ja analüüsil. Juhendaja kajastab õpilaste omavahelist koostööd, rollijaotust ja koostööd juhendajaga. Loovtöö juhendaja toob õpilase kaupa välja grupiliikmete tegevused, õnnestumised ja õpilase arengu (näitena heategevusliku kontserdi „Kui su südames on päike“ juhendaja hinnangu protokoll). Oma osa tööle hinnangu andmisel on retsensendil. Hinnang antakse skaalal arvestatud/mittearvestatud. Õppealajuhataja sõnul (21.11.2016 vestluse protokoll nr 3) on seni on ühe õpilase loovtöö kaitsmine lükkunud järgmise õppeaastasse. Õppealajuhataja hinnangul on õpilase jaoks oluline loovtöö vormistamine, kirjanduse kasutamise ja viitamise oskus, mis on vajalikud gümnaasiumis ning edaspidises elus. Samuti arendab loovtööde kaitsmine õpilaste esinemisoskust ja enesekindlust. Kevadisel koolivaheajal toimub Rae vallas ettevõtlikkusele pühendatud konverents, mis haakub loovtööde tegemisega ja millest kooli õpilased on osa võtnud.

3. Õpilase arengu toetamine õppetöö läbiviimisel

3.1 Õpilaste võimete, vajaduste ja eripära väljaselgitamine

Vestlusest õppealajuhatajaga (21.11.2016 vestluse protokoll nr 3) selgus, et lapsed tulevad kooli lasteaiast saadud koolivalmiduse kaardiga, millel kirjas olevat esimese klassi õpilasetega töötamisel arvestatakse. Vestlusest eripedagoogiga (23.11.2016 vestluse protokoll nr 11) selgus, et ta korraldab 1. klassi tulnud õpilaste klassi tunnivaatlusi, et välja selgitada õpilaste vajadused ja eripära. Lisaks sellele vestleb vastavalt vajadusele õpilaste ja õpetajaga. Oktoobri alguseks on selge, kes neist õpiabi vajavad. 2.–5. ja 8. klassi õpilastele viib eripedagoog õppeaasta alguses septembrikuus läbi diagnoosetteütlused. Selle põhjal selgitatakse välja, kes

õpilastest vajavad õpiabi. Ta annab selle informatsiooni edasi HEV-koordinaatorile, õppealajuhatajale ja aineõpetajatele. Lisaks sellele teeb eripedagoog koostööd lapsevanematega. Tema väitel on hea koostöö korral võimalik väga palju lapse arengule kaasa aidata.

Vestlusest HEV-koordinaatoriga (22.11.2016 vestluse protokoll nr 7) selgus, et väikesel koolil omad eelised. Õpilaste erivajadusi kergem märgata ja nendega tegeleda. Reeglina teavitab märkaja esimesena klassijuhatajat. Seejärel esitab klassijuhataja vastava täidetud vormi HEV-koordinaatorile. HEV-koordinaator suhtleb omakorda õpetajatega ja vanema nõusolekul viiakse õpilase kohta sisse individuaalse arengu jälgimise kaart.

Kooli õppekava üldosas kuuendas alajaotuses käsitletakse tööd andekate õpilaste arengu toetamisel. Igapäevases koolitöös aitab HEV-koordinaator õpetajaid õpilaste annete väljaselgitamisel.

3.2 Õpilaste võimete, vajaduste ja eripära analüüs

Vestlusest HEV-koordinaatoriga (22.11.2016 vestluse protokoll nr 7) selgus, et igale HEV õpilasele on sisse seatud individuaalsed toimikud, kuhu on koondatud kõik õpilast puudutavad dokumendid ja tähelepanekud. Vastavalt õpilase vajadustele määratakse talle õpiabi, koostatakse individuaalne õppekava (edaspidi *IÕK*) või suunatakse nõustamiskomisjoni väikeklassi või ühe õpilase õppele keskendatud õppele soovitus saamiseks. 2016/2017. õppeaastast töötab koolis väikeklass, teist õppeaastat on ühele õpilasele kohandatud ühe õpilase õppele keskendatud õpet. Väikeklassi õpilastega töötab viis-kuus erinevat õpetajat, kellel on küll eripedagoogilised kompetentsid, kuid koolile oleks oluline leida väikeklassi õpetaja.

Vastavalt tunniplaanile viib eripedagoog läbi logopeedilise õpiabirühma tunde korruga kuni kuuele õpilasele. Ühele väikeklassi õpilasele teeb ta ka häälikuseadet. Õpiabirühma nimekirjas on 2016/2017. õppeaastal 15 õpilast ja see on kinnitatud direktori 09.09.2016 käskkirja nr 5-3/6 lisana nr 1.

Koolis õpib mitmeid vene kodukeelega õpilasi. Eesti keele puudlik oskus raskendab nende õpilaste edasijõudmist. Viiele õpilasele korraldatakse õpiabirühmas eesti keele lisaõpet.

Õpilaste võimeid, vajadusi ja eripära on analüüsitud õppenõukogu koosolekutel (11.12.2014 protokoll nr 1/1-5, 20.10.2015 protokoll nr 2/1-5, 29.08.2015 protokoll nr 6/1-5 ja 25.10.2016 protokoll nr 1-5/1).

3.3 Õppetöö diferentseerimine

Õppealajuhataja väitel (21.11.2016 vestluse protokoll nr 3) diferentseeritakse klassides toimuvat õppetööd õpilaste võimeid ja oskusi arvestades. Rakendatakse erinevaid meetodeid ja tööviise.

Koolis viiakse läbi kirjastuste Avita ja Koolibri koostatud digiõppetunde, mille käigus on võimalik erinevate võimete ja õpijõudlusega õpilastele anda erineva raskusastmega õppeülesandeid.

Viienda klassi vene keele tundides on klass jaotatud rühmadeks, milles ühes on vene kodukeelega õpilased ja teises algajad. Vene kodukeelega õpilastele antakse vene keele tundides keerulisemaid ülesandeid ja koduülesandeid. Ka kooliekskursioonil Peterburgi toetuti vene kodukeelega õpilaste keeleoskusele.

Parema lugemisoskusega õpilastele antakse nii eesti kui inglise keeles kodus lugeda pikemaid tekste.

Matemaatikatundides on võimekamatel ja kiirematel õpilastel võimalik pärast ülesannete lahendamist tunnis tegeleda pranglimise ja nutispordiga.

Õpetajate poolt antavates ainekonsultatsioonides saavad võimekamad õppijad lisaülesandeid ja õpetajapoolset juhendamist. Õpilasi aidatakse ainealasteks võistlusteks ja olümpiaadideks ettevalmistamisel.

Lähtuvalt õpilaste oskustest ja võimetest rakendatakse diferentseeritud õpet ja hindamist kunstiõpetuses ja kehalises kasvatuses.

Väikeklassis rakendatakse erinevates õppeainetes valdavalt valikvastustega ülesannete lahendamist.

Õppetööd võimaldab diferentseerida ka IÕK rakendamine. Õppija arenguvajadustest lähtuva õppekava aitab õpetajal koostada eripedagoog. Sel õppeaastal on koolis neljale õpilasele koostatud erinevates õppeainetes IÕK, mis on kinnitatud direktori 06.10.2016 käskkirjadega nr 5-3/15–18.

Direktori väitel (21.11.2016 vestluse protokoll nr 1) aitavad koolis pakutavad tasuta huviringid õpilaste andeid avastada ja arendada.

3.4 Erinevate õppemetoodikate, -viiside ja -vahendite rakendamine õppetöös

Vestlusest õppealajuhatajaga (21.11.2016 vestluse protokoll nr 3) selgus, et viimastel õppeaastatel õpetajate poolt erinevate õppemeetodite ja -viiside hulk suurenenud. Tänu dataprojektorite ja dokumendikaamerate olemasolule kasutatakse õppetöös rohkem audiovisuaalset näitlikustamist, lünkülesannete lahendamist, erinevaid *PowerPointi* esitlusi jms. Kaks õpetajat kasutavad oma töös *Smart* tahvlit. Tunde alustatakse ajurünnakuga, käsitletakse mõnda teemat luulevormis, rakendatakse mõtte- ja mõistekaarte. Alklassitundides toimuvad regulaarselt liikumisinutid. Tundide läbiviimisel kasutatakse paaris- ja rühmatööd. Õppetöös rakendatakse õuesõpet.

Direktor rõhutas (21.11.2016 vestluse protokoll nr 1), et koolis on kasutusel mitme erineva kirjastused õppematerjalid (Koolibri, Avita, Atlex jt) ning õpetajad kasutavad neid vastavalt õppekavaga sobivusele. Õpetajad kasutavad õppetöö mitmekesistamiseks Astra ja Miksikesse õppekeskkonda. Kooli raamatukogus on rikkalik ilukirjanduse ja teabekirjanduse valik. Pikapäevarühma õpilaste käsutuses on lauamängud, arendavad mängud, välilauatenniselauad. Vahetundides saavad õpilased kasutada täpsus- ja koordineerimisvõimelisi mängu. Vaheldust pakuvad õpilastele võimaldas toimuvad spordivahetunnid.

Järelevalve ajal külastatud tundidest rakendati esimese klassi eesti keele tunnis (24.11.2016 tunnivaatluse protokoll nr 13) laulmist, lõimingut matemaatikaga ja liikumist. Neljanda klassi inglise keele tunnis (24.11.2016 tunnivaatluse protokoll nr 14) rakendati ajurünnakut, laulmist koos liikumisega ja pantomiimi. Seitsmenda klassi geograafia tunnis (24.11.2016 tunnivaatluse protokoll nr 15) kasutati ühe õppemeetodina rühmatööd, lisaks sellele kasutati õpilaste oma digiseadmete abil TaskuTarga õppekeskkonda. Dataprojektori abil tutvustati nii pildiliselt kui filmi vahendusel erinevaid loodusnähtusi.

Õpilastega käiakse õppekäikudel teatrites, muuseumides ja Riigikogus. Külastatud on noortevanglat ja Vabadusvõitlejate muuseumi Lagedil. Direktori arvates (21.11.2016 vestluse protokoll nr 1) on õppemeetodite mitmekesistamisele kaasa aidanud ka mobiilse arvutiklassi muretsemine ja selle regulaarne kasutamine õppetöös. Kooli arendamisel lähtutakse „Eesti elukestva õppe strateegiast 2020“, kus on olulisel kohal digipädevuste arendamine. Koolis rakendatakse ka õpilaste oma digiseadmete kasutamist õppetöös (VOSK). Lisaks sellele on viimasel pooleteise aasta jooksul ostetud koolile võimalikult mitmekesist ja kaasaegset õppevara. Seoses kooli juurdeehituse valmimisega telliti koolile ühekohalised õpilaslauad, mida on kerge klassis vastavalt õppetööst tulenevatele vajadusele ümber paigutada.

3.5 Diferentseeritud hindamine

Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnangutest ja hinnetest teavitamise ning hinnangute ja hinnete vaidlustamise kord on sätestatud õppekava üldosa viienda alajaotusena.

Õppekava üldosas otseselt viiteid diferentseeritud hindamise rakendamise kohta ei ole. Põhimõtteliselt võib diferentseeritud lähenemisena tõlgendada IÕK järgi õppivate õpilaste tulemuste hindamist. Õppekavas kirjeldatakse, et kui õpilasel on IÕK, siis arvestatakse hindamisel IÕKs sätestatud erisusi ja kooli lõpetamise aluseks on individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus.

Esimese klassi 1. trimestril õpilastele numbrilisi hindeid ei panda. Selle asemel kasutatakse kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid. Samas ei saa väita, et koolis rakendatakse teadlikult ja süsteemselt kujundavat hindamist. Koolis on kasutusel viiepalline hindamismudel. Õppealajuhataja väitel tingib seda vanemate ootus, et nende lapsed saaksid numbrilisi hindeid.

Direktori väitel (21.11.2016 vestluse protokoll nr 1) on koolis õpetajatega kokku lepitud, et negatiivse hinde puhul peab õpetaja selle põhjuseid e-kooli vahendusel kommenteerima ja teatama, millal toimuvad konsultatsioonid.

Õppealajuhataja (21.11.2016 vestluse protokoll nr 3) väitel hinnatakse kirjanduse töödes rohkem sisu ja loomingulisust. Vahel pannakse tehtud tööle ka kaks hinnet sisu ja õigekirja kohta.

Kuuenda klassi kehalise kasvatuses on viide õpilase enesehinnangu kujundamisele. *Õpilane oskab sooritada kehaliste võimete teste ja annab (võrreldes varasemate testidega) hinnangu oma tulemustele; valib õpetaja juhtimisel harjutusi oma kehalise võimekuse arendamiseks ning sooritab neid.*

Koolis on välja töötatud eraldi hindamisjuhend kunstiõpetuse hindamiseks 1.-3. klassis. Lähtutakse mõnede erisustega kooli üldisest hindamisjuhendist.

Vestlusest õppealajuhatajaga selgus (21.11.2016 vestluse protokoll nr 3), et õpilasi ja lapsevanemaid teavitatakse hindamisest vastavalt koolis kehtestatud korrale ja reeglina peavad õpetajad kokkulepitust kinni. Põhiline suhtlus toimub e-kooli vahendusel, kasutusel on ka õpilaspäevikud. Infovahetust kooli ja kodu vahel arutati viimati kooli hoolekogu koosolekul (04.02.2016 protokoll).

Arvestades seda, et „Eesti elukestva õppe strateegia 2020“ eesmärk on ellu viia muutunud õpikäsitust, võiks kool kaaluda kujundava hindamise rakendamist vähemalt esimeses kooliastmes.

3.6 Õpetajate koostöö toimimine vastavalt õppekavas kirjeldatule

Kooli õppekava üldosa 9. punktis kirjeldatakse õpetajate koostöö põhimõtteid. Dokumendis on kirjas, et vastavalt vajadusele koondutakse töögruppideks, mis tegelevad kooli arendustegevusega või mõne muu hetkel koolis päevakohase õppe-kasvatustegevuse teemaga. Lisaks sellele on õpetajate koostöö üheks vormiks infotundides teadete edastamine ja et töökoosolekud toimuvad vähemalt neli korda õppeaastas (vastavalt vajadusele sagedamini).

Vestluse käigus õppealajuhatajaga (21.11.2016 vestluse protokoll nr 3) selgus, õppekava üldosas kirjeldatud tegevused toimuvad regulaarselt. Lisaks sellele viiakse koolis huvijuhi ja õpetajate koostöös läbi teemanädalaid. Järelevalve toimumise ajal toimus teemanädal „Meri“, mis oli pühendatud Merekultuuriaastale. Õpetajatevaheline koostöö toimub erinevate sündmuste ettevalmistamise, loovtööde juhendamise, ühiskoolituste ja väljasõitude käigus.

Direktori väitel (21.11.2016 vestluse protokoll nr 1) toimib õpetajate koostöö ka digivahendeid kasutades. Õpetajate omavaheline infojagamine toimub *Google Drive* keskkonnas. Selle kaudu jagatakse infot, tehakse ettepanekuid ja avaldatakse arvamust kooli dokumentide kohta.

Koolitutel osalenud õpetajad jagavad oma kogemusi infotundides ja töökoosolekutel.

3.7 Muutunud õpikäsituse rakendamine koolis

Vestlusest kooli direktoriga (21.11.2016 vestluse protokoll nr 1) selgus, et kool on võtnud eesmärgiks lähtuda õppetöö korraldamisel muutunud õpikäsitusest. Seni teeb muret, et on endiselt 3-4 õpetajat, kes õpetavad ainekeskselt ja individuaalne lähenemine, erisustega arvestamine ning õpilaste loovuse arendamine valmistab raskusi. Samas on koolis viimase pooleteise aastaga loodud eeldused ja muretsetud erinevad töövahendid selleks, et õpetajad saaksid muutunud õpikäsitust oma töös rakendada. Kokkuvõtvalt võib öelda, et muutunud õpikäsitus ei ole veel koolijuhi soovitud määral rakendunud.

III TEMAATILISE JÄRELEVALVE PRIORITEEDIST LÄHTUV KOKKUVÕTE

1.1 Kooli õppekava koostamisse oli kaasatud kooli pedagoogiline kollektiiv. Hoolekogu ja õpilasesinduse liikmetele on kooli õppekava tutvustatud. Hoolekogu on õppekava kohta arvamust avaldanud. Õpilasesinduse arvamus koosoleku protokollist ei selgunud. Õpilaste

ettepanekuid õppekava kohta järelevalve käigus tutvunud protokollides ei esinenud. Lapsevanemad on valikainete suhtes ettepaneku teinud.

1.2 PRÕKis pakutavaid valikõppeaineid eraldi ainetundidena koolis ei rakendata. Vestlusest õppealajuhatajaga selgus (21.11.2016 vestluse protokoll nr 3), et varem oli tunniplaanis informaatika, aga 2016/2017. õppeaastast otsustati hoolekogu ja kooli koostöös informaatikat rakendada lõimitult kõikidesse õppeainetesse. Ka karjääriõpetus on integreeritud erinevatesse ainekavadesse.

1.3 Suuremat tähelepanu pööratakse koolis võõrkeeleõppele. Inglise ja vene keele õpe toimub keelegruppides. Vene keele õpet alustatakse 5. klassist.

Õppetöös rakendatakse looduõpetuse tundides regulaarselt õuesõpet.

Andekate õpilastega tehakse koolis lisatööd, konsultatsioonides aidatakse õpilastel valmistuda ainealasteks võistlusteks ja olümpiaadideks. Võimekamad õpilased osalevad Tartu Ülikooli teaduskooli töös. 2016/2017. õppeaastal osaleb teaduskooli töös neli õpilast.

Vestlusest huvijuhiga (22.11.2016 vestluse protokoll nr 5) selgus, et 2015/2016. õppeaastal arvestati õpilaste ettepanekutega kontrolltööde graafiku koostamisel.

1.4 Loovtöö viiakse läbi 8. klassis. Kooli õppekava lisa 2 käsitleb loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise põhimõtteid.

Vestlusest kooli õppealajuhatajaga (21.11.2016 vestluse protokoll nr 3) selgus et, loovtöö teemade valikul lähtutakse riiklikus õppekavas väljapakutud teemadest. Arvestatakse ka õpilaste soovidega. Tihti otsivad õpilased ise endale juhendaja. Algusaastatel tehti loovtöid valdavalt individuaalselt, viimasel kahel õppeaastal tehakse tööd gruppides.

Loovtöö sisu analüüsitakse lühidalt loovtööde kaitsmise protokollis. Grupitööde puhul tuuakse nimeliselt välja, kes õpilastest kuidas hakkama on saanud (loovtööde kaitsmise protokollid 14.05.2014, 25.05.2015 ja 12.05.2016). Põhjalikum loovtöö hindamine kajastub juhendaja poolt antud hinnangul ja analüüsil.

1.5 Vestlusest õppealajuhatajaga (21.11.2016 vestluse protokoll nr 3) selgus, et lapsed tulevad kooli lasteaiast saadud koolivalmiduse kaardiga, millel kirjas olevat infot esimese klassi õpilastega töötamisel arvestatakse.

Vestlusest eripedagoogiga (23.11.2016 vestluse protokoll nr 11) selgus, et ta korraldab 1. klassi tulnud uute õpilaste klassi tunnivaatlusi, et välja selgitada õpilaste vajadused ja eripära.

2.–5. ja 8. klassi õpilastele viib eripedagoog õppeaasta alguses septembrikuus läbi diagnoosetteütlused. Selle põhjal selgitatakse välja, kes õpilastest vajavad õpiabi.

1.6 Vestlusest HEV-koordinaatoriga (22.11.2016 vestluse protokoll nr 7) selgus, et igale HEV õpilasele on sisse seatud individuaalsed toimikud, kuhu on koondatud kõik õpilast puudutavad dokumendid ja tähelepanekud.

Vastavalt õpilase vajadustele määratakse talle õpiabi, koostatakse IÕK või suunatakse nõustamiskomisjoni. 2016/2017. õppeaastast töötab koolis väikeklass, teist õppeaastat on ühele õpilasele kohaldatud ühe õpilase õppele keskendatud õpet.

Koolis õpib mitmeid vene kodukeelega õpilasi. Eesti keele puudlik oskus raskendab nende õpilaste edasijõudmist. Viiele õpilasele korraldatakse õpiabirühmas eesti keele lisaõpet.

Õpilaste võimeid, vajadusi ja eripära on analüüsitud õppenõukogu koosolekul (11.12.2014 protokoll nr 1/1-5, 20.10.2015 protokoll nr 2/1-5, 29.08.2015 protokoll nr 6/1-5 ja 25.10.2016 protokoll nr 1-5/1).

1.7 Õppealajuhataja väitel (21.11.2016 vestluse protokoll nr 3) diferentseeritakse klassides toimuvat õppetööd õpilaste võimeid ja oskusi arvestades. Rakendatakse erinevaid meetodeid ja tööviise.

Õppetööd võimaldab diferentseerida ka IÕK rakendamine. Õppija arenguvajadustest lähtuva õppekava aitab õpetajal koostada eripedagoog. Sel õppeaastal on koolis neljale õpilasele koostatud erinevates õppeainetes IÕK, mis on kinnitatud direktori 06.10.2016 käskkirjadega nr 5-3/15–18.

Direktori väitel (21.11.2016 vestluse protokoll nr 1) aitavad koolis pakutavad tasuta huviringid õpilaste andeid avastada ja arendada.

1.8 Vestlusest õppealajuhatajaga (21.11.2016 vestluse protokoll nr 3) selgus, et viimastel õppeaastatel õpetajate poolt erinevate õppemeetodite ja -viiside hulk suurenenud. Tänu dataprojektorite ja dokumendikaamerate olemasolule kasutatakse õppetöös audiovisuaalset näitlikustamist. Kaks õpetajat kasutavad oma töös *Smart* tahvlit.

Direktor rõhutas (21.11.2016 vestluse protokoll nr 1), et koolis on kasutusel mitme erineva kirjastused õppematerjalid (Koolibri, Avita, Atlex jt) ning õpetajad kasutavad neid vastavalt sobivusele õppekavaga. Õpetajad kasutavad õppetöö mitmekesisistamiseks Astra ja Miksikese õppekeskkonda. Kooli raamatukogus on rikkalik ilukirjanduse ja teabekirjanduse valik. Pikapäevarühma õpilaste käsutuses on lauamängud, arendavad mängud, välilauatenniselaud. Vahetundides saavad õpilased kasutada täpsus- ja koordineerimisvõimelisi mängu. Vaheldust pakuvad õpilastele võimaldas toimuvad spordivahetunnid.

1.9 Õppekava üldosas otseselt viiteid diferentseeritud hindamise rakendamise kohta ei ole. Diferentseeritud lähenemisena võib tõlgendada IÕK järgi õppivate õpilaste tulemuste hindamist. Õppekavas kirjeldatakse, et kui õpilasel on IÕK, siis arvestatakse hindamisel IÕKs sätestatud erisusi ja kooli lõpetamise aluseks on individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus.

1.10 Kooli õppekava üldosa 9. punktis kirjeldatakse õpetajate koostöö põhimõtteid.

Vestluse käigus õppealajuhatajaga (21.11.2016 vestluse protokoll nr 3) selgus, õppekava üldosas kirjeldatud tegevused toimuvad regulaarselt. Lisaks sellele viiakse koolis huvijuhi ja õpetajate koostöös läbi teemanädalaid.

Direktori väitel (21.11.2016 vestluse protokoll nr 1) toimib õpetajate koostöö ka digivahendeid kasutades *Google Drive* keskkonnas.

IV MUUD OLULISED TÄHELEPANEKUD

4.1 31.10.2016 lahkus koolist psühholoog-sotsiaalpedagoog. Direktori väitel (21.11.2016 vestluse protokoll nr 1) asub uus sotsiaalpedagoog tööle 29.11.2016. Järelevalve toimumise ajal ei olnud koolil võimalik pakkuda õpilastele psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenust. Seega ei olnud täidetud PGS § 37 lõikes 2 sätestatu. Õiendi koostamise ajaks on sotsiaalpedagoog tööle asunud.

4.2 Koolis töötab eripedagoog, kelle kvalifikatsioon ei vasta haridus- ja teadusministri 29.08.2013 määruses nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“ § 4 lõikes 1 kehtestatud nõuetele.

V ETTEPANEK HOOLEKOGULE

1. Nummerdada edaspidi hoolekogu koosolekute protokollid.

VI ETTEPANEKUD KOOLI DIREKTORILE

1. Rakendada esimeses kooliastmes kujundavat hindamist.
2. Võimalusel võtta tööle eripedagoogilisi kompetentse omav väikeklassi õpetaja.

VII ETTEKIRJUTUSED KOOLI DIREKTORILE

1. Tagada eripedagoogi ametikoha täitmine töötajaga, kelle kvalifikatsioon vastab haridus- ja teadusministri 29.08.2013. a määruses nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“ § 4 lõikes 1 kehtestatule. Täitmise tähtaeg 31.08.2017.

2. Tagada vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikele 2 õpilastele psühholoogi tasuta teenuse kättesaadavus. Tähtaeg 31.03.2017.

Tulenevalt haridus- ja teadusministri 29.03.2016. a määruse nr 14 „Haldusjärelevalve prioriteetid, temaatilise järelevalve, selle tulemuste vormistamise ja tulemustest teavitamise kord 2016/2017. õppeaastal“ § 10 lõikest 1 esitada ettekirjutuste adressaadil Harju maavanemale digiallkirjastatud kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmisest, tõendades

ettekirjutuste täitmist dokumentaalselt 5 päeva jooksul alates ettekirjutuse täitmise tähtajast aadressil info@harju.maavalitsus.ee

VIII TEMAATILISE JÄRELEVALVE TEOSTAJA

/allkirjastatud digitaalselt/

Vaido Niinesalu
Haridus- ja sotsiaalosakonna peainspektor

Harju Maavalitsus

Õiend edastatud: Vaida Põhikool kool@vaida.edu.ee
Rae Vallavolikogu info@rae.ee
Rae Vallavalitsus info@rae.ee
Haridus- ja Teadusministeerium hm@hm.ee